	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-006
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Uzaktan Denetim Rehberi	Yayın Tarihi:	16.06.2020
		Revizyon Tarihi/No:	16.06.2020/Rv00
		Sayfa No:	1/5

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu rehberin amacı, Helal Akreditasyon Kurumunca (HAK) yürütülen helal akreditasyon faaliyetlerinin önemli bir parçası olan yerinde denetimlerde sağlanan kapsayıcılıktan taviz vermemek kaydıyla uzaktan denetim teknikleri ile ilgili uygulama kurallarını açıklamaktır.

Bu rehber, Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına (HUDK) yönelik akreditasyon denetimlerinde kullanılacak uzaktan denetim yöntemlerini ve bu yöntemlerin kullanımına imkân tanıyacak özel şartları kapsamaktadır.

2. TERİMLER, TARİFLER VE TANIMLAR

Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberinde (AKR-Rh-001) yazan tanım ve tariflere ilaveten aşağıdakiler geçerlidir:

Sanal saha: İnternet veya çeşitli iletişim ortamlarında uygunluk değerlendirme süreçlerinin yönetilmesine imkân sağlayan ortamdır.

Platform: Uzaktan denetim süreçlerinin yürütülmesine esas teşkil eden çevrimiçi iletişim arayüzüdür.

Uzaktan denetim: Çevrimiçi iletişim arayüzüleri vasıtasıyla bir HUDK'nın sanal veya fiziki sahalarının denetlenmesidir.

Üçüncü taraf: HUDK'nın belgelendirdiği müşteri firmadır.

3. UYGULAMA

HAK'ın öncelikli prensibi, helal akreditasyon denetimlerinin yerinde gerçekleştirilmesidir. Ancak HAK doğal afetler, salgın hastalıklar, güvenlik zafiyetleri vb. mücbir sebeplerin olması ve yerinde denetimlerinin uygulanabilir olmaması halinde, saha denetimiyle aynı amaca ulaşmak için uzaktan denetim yöntemlerine başvurulabilir.

Uzaktan denetim faaliyeti, uygun görülen teknik altyapı kullanılarak gerçekleştirilir.

HUDK uzaktan denetimin tamamını veya herhangi bir bölümünü hiçbir surette (görüntü ve ses olarak) kaydedemez.

Denetim öncesinde, sırasında ve sonrasında HUDK; denetim ekibinin incelemesi gereken dokümanları ve kayıtları hazırlar, sanal sahasını platformun ilgili ara yüzlerinde erişime açar veya elektronik ortamda iletir.

Bununla birlikte; HAK denetim ekibi tarafından denetim raporunda objektif delil olarak yer verilmesi uygun görülen bazı özel belgelerin (cihaz görüntüsü vb.) ekran görüntüsü kaydedilebilir. Buna yönelik olarak ulusal mevzuatın ve ilgili uluslararası standartların zorunlu tuttuğu gizlilik hususlarına riayet edilir.

Uzaktan denetimde kullanılacak altyapıya ilişkin bilgiler uzaktan denetimden önce bahse konu HUDK'nın dosyasından sorumlu Proje Koordinatörü tarafından HUDK ve denetim ekibi ile paylaşılır. Proje Koordinatörü, bu kapsamdaki dokümanların erişilebilirliği ve kullanılabilirliği konusunda tarafların teyitlerini alır.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-006
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Uzaktan Denetim Rehberi	Yayın Tarihi:	16.06.2020
		Revizyon Tarihi/No:	16.06.2020/Rv00
		Sayfa No:	2/5

Uzaktan denetim tekniği ile denetlenecek HUDK, “Uzaktan Denetim Bilgi Beyan ve Taahhüt Formunu” imzalayarak Proje Koordinatörüne iletir.

Açılış ve kapanış toplantıları, tanık denetimin gözlemlenmesi, doküman ve kayıtların gözden geçirilmesi gibi mutlak bir helal akreditasyon denetiminin tüm aşamalarında; hem HAK denetim ekibinin hem de HUDK çalışanlarının ilgili platforma katılımı için geçerli internet bağlantısına sahip olmaları gerekmektedir.

Tanık denetimlerinin video kaydı ya da canlı yayın gibi araçlar üzerinden yapılması da mümkündür. Bu konudaki kararı HUDK ile istişare halinde HAK verir.

Denetimden önce deneme amaçlı bağlantı yapılarak, HUDK’nın ve denetim ekibinin ilgili platforma erişimi, kullanılabilirliği ve bağlantı şartlarının uygunluğu Proje Koordinatörü tarafından teyit edilir.

Teknik altyapıya uygun olarak HUDK personeli aynı ortamda tek ekran üzerinden toplantıya katılabileceği gibi farklı fiziksel mekânlardan aynı internet bağlantısını kullanarak da toplantıya katılım sağlayabilir.

HAK denetim ekibi uzaktan denetim süresince kendi arasında görüşmek, doküman ve kayıt incelemesi yapmak vb. durumlar için aralar verebilir. Bu aralar verilirken sadece HUDK personeli görüşmeden çıkarılabileceği gibi mevcut görüşme belirli bir süre için tamamen de sonlandırılabilir.

Bu tür durumlarda HUDK personelinin davet edilmesinin ardından platforma ilk girişteki adımlar izlenerek tekrar giriş yapılır.

Uzaktan denetimin uygulanması sürecinde HUDK, bu denetim tekniğine has süreçleri sürdüremez veya HAK denetim ekibi uzaktan denetimi HUDK kaynaklı sebeplerden ötürü etkin şekilde gerçekleştiremez ise HAK’ın kararına bağlı olarak uzaktan denetim tekrarlanabilir, eksik kalan kısımlar için yeni bir uzaktan denetim yapılabilir veya uygun tarihte yerinde denetim gerçekleştirilebilir.

3.1. Denetimden Önce HUDK Tarafından Yapılması Gereken Hazırlıklar

Bir helal akreditasyon denetiminin belirlenen amaca hizmet etmesi ve hedeflenen çıktılarının alınabilmesi amacıyla yerinde denetimlerde olduğu gibi uzaktan denetimler öncesinde de gerekli hazırlıkların yapılması gerekir.

Yerinde denetim için yapılan hazırlıklara ek olarak uzaktan denetim için ilgili kayıtların elektronik ortamda hazır bulundurulması, uzaktan denetim için gereken altyapının hazır hale getirilmesi, HUDK’nın teknik ve bilişim personelinin denetimde hazır bulunması gibi ilave hazırlıklar gerekir.

Yerinde denetime benzer olarak, HAK denetim ekibine destek verecek HUDK personelinin uzaktan denetimde hazır bulunması ve denetimin ilgili bölümünde ulaşılabilir olması gerekmektedir. Üst yönetim ve idari görevleri yürüten HUDK personelinin de talep edilmesi halinde ulaşılabilir olması esastır. Ayrıca denetim öncesinde HAK denetim ekibi tarafından tanıklık edilecek faaliyetlere yönelik hazırlık yapılması talep edilmişse (*belgelendirme tetkiki, ürüne yönelik hazırlıklar vb.*) bu hazırlıkların denetime başlamadan önce tamamlanmış olması gerekmektedir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-006
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Uzaktan Denetim Rehberi	Yayın Tarihi:	16.06.2020
		Revizyon Tarihi/No:	16.06.2020/Rv00
		Sayfa No:	3/5

Uzaktan denetim sürecinde incelenecek kayıt ve dokümanlara ilişkin bilgiler denetimden önce HUDK'ya iletilir. Bu kapsamda HUDK'nın; bunlarla sınırlı olmamak üzere, aşağıdaki doküman ve kayıtları hazırda bulundurması ve elektronik ortamda paylaşılabilir şekilde kopyalarını saklaması gerekir:

- Tarafsızlığa ilişkin doküman ve kayıtlar
- Gizliliğe ilişkin doküman ve kayıtlar
- Kuruluşun yasal durumunu belgeleyen kayıtlar
- Kuruluşun personeline yönelik standart veya yasal mevzuat gereklilikleri kapsamında oluşturduğu kayıtlar
- Taşeron kullanımı
- Belgelendirme kayıtları
- Komite toplantı kayıtları
- Helal Belgelendirme Program(lar)ı
- Helal uygunluk belgesi örnekleri
- HUDK'ya ulaşan itiraz ve şikayetlerin ele alınmasına dair kayıtlar
- Doküman ve kayıtların kontrolüne yönelik listeler, gözden geçirme kayıtları, arşiv/imha tutanakları
- Gerçekleştirilen düzeltici faaliyet kayıtları
- İç tetkik ve yönetimin gözden geçirmesine yönelik kayıtlar

3.2. Denetimin Aşamaları

3.2.1. Açılış Toplantısı

Açılış toplantısının verimli geçmesi ve muhtemel problemlerin önüne geçmek amacıyla denetimle ilgili yeterli sayıda personel ile toplantıya katılım sağlanır.

Açılış toplantısı mutlak helal akreditasyon denetiminde olduğu üzere baş denetçi tarafından yönetilir. Baş denetçi açılış toplantısında, HAK'ın uzaktan denetim sürecine yönelik olarak belirlediği kural ve ilkeleri HUDK'ya aktarır.

Toplantı öncesinde "Denetim Katılımcı Listesi" toplantıya katılacak üyeler tarafından imzalanarak Proje Koordinatörüne iletilir.

3.2.2. Kapanış Toplantısı

Denetimin son günü veya ihtiyaç duyulması halinde denetimin devam ettiği günlerden herhangi birinde baş denetçi yönetiminde kapanış toplantısı gerçekleştirilir. Kapanış toplantısına başlamadan önce "Denetim Katılımcı Listesi" katılım sağlayan HUDK personeli tarafından doldurularak imzalanır ve Proje Koordinatörüne iletilir.

Denetim bulguları ve tespit edilen uygunsuzluklar "Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Bildirim Formuna" işlenir ve HUDK yetkilisine iletilir. Anılan formda imzalanması gereken kısımlar HUDK Yetkili Kişisi tarafından imzalanır ve imzalı haliyle taratılıp HAK denetim ekibine veya Proje Koordinatörüne tekrar iletilir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-006
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Uzaktan Denetim Rehberi	Yayın Tarihi:	16.06.2020
		Revizyon Tarihi/No:	16.06.2020/Rv00
		Sayfa No:	4/5

Denetim esnasında tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi ve bu minvalde yapılan düzeltici faaliyetlerin kontrolü, Helal Akreditasyon Denetimi Usul ve Esasları Rehberi'nde tarif edildiği şekilde yürütülür.

3.2.3. Tanık Denetimi

Helal akreditasyon denetimi esnasında HUDK'nın fiili belgelendirme faaliyetlerine de tanıklık edilecek ve bu kapsamda üçüncü taraflara yaptığı tetkikler incelenecektir.

HAK, uzaktan denetim yöntemleriyle gerçekleştireceği tanık denetimlerini canlı yayın, video kaydı, mülakat veya doküman gözden geçirme gibi araçların bir veya birkaçı kullanılarak gerçekleştirir. Bu nedenle belgelendirme tetkikine tanıklık edilecek üçüncü tarafın sahasındaki internet bağlantısının uygunluğunun HUDK tarafından kontrol edilmesi elzemdir.

HAK denetim ekibinin video kaydı üzerinden yapılan tetkiki incelemek istemesi halinde, denetim öncesinde bu durum için mutabık kalınması ve video kaydının hangi faaliyetleri içereceğinin netleştirilmesi gerekir.

HUDK tarafından alınacak video kaydı ses ve görüntü açısından net olmalıdır.

Kaydı gerçekleştiren HUDK temsilcisi video kaydı yapılırken ne yaptığını faaliyet esnasında belirtmelidir. Kayıt esnasında ilgili HUDK personeli ihtiyaç olması halinde HAK denetim ekibiyle görüşülebilir.

4. Denetimde Kullanılacak Altyapıya İlişkin Bilgiler

Uzaktan denetimin yapılabilmesi için bağlantı kalitesinin yeterli düzeyde olduğundan emin olunmalıdır. Uzaktan gerçekleştirilecek mülakatlar, görüşmeler ve incelemeler için kullanılacak donanımsal altyapının, denetim faaliyetini sağlıklı şekilde gerçekleştirmeye imkân verir kalitede olması şarttır.

4.1. Teknik Altyapı (Mikrofon- Kulaklık- İnternet bağlantısı gibi)

Yeterli bant genişliğine sahip internet erişimi, veri tabanına ve yönetim sistemine uzaktan erişim, yeterli sayıda uygun bilgisayar, süreçte ses ve görüntü aktarımında kullanılacak ekipman vb. bu altyapı içinde düşünülmelidir (*Örneğin yankı oluşumunu önlemek için mikrofonlu kulaklık, yeterli çözünürlükte kamera temini*).

HUDK, denetim ekibi tarafından talep edildiğinde lojistik ve teknik yönler dahil üzere uzaktan denetim sürecinde gerekli olabilecek tüm yetkin personelinin erişilebilir olmasını sağlamalıdır.

4.2. Teknik Altyapının Test Edilmesi ve Görüşme Kalitesinin Tespiti

HAK'ın talep etmesi halinde HUDK, istenen uzaktan denetimi yapabilme yeteneklerini doğrulamak için bilgi ve delilleri Proje Koordinatörüne ve HAK denetim ekibine önceden temin etmelidir. Bu işlem, internet bant genişliğinin, mevcut kabul edilebilir teknolojinin varlığının, bilgi yönetim sistemlerine erişimin, internet konferans araçlarına erişimin doğrulanmasını içerebilir.

Denetimin sağlıklı yürütülmesi için uzaktan denetimin en geç bir gün öncesinde Proje Koordinatörü koordinasyonunda deneme bağlantısı üzerinden makul sürede bir test gerçekleştirilir. Bu test esnasında

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-006
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Uzaktan Denetim Rehberi	Yayın Tarihi:	16.06.2020
		Revizyon Tarihi/No:	16.06.2020/Rv00
		Sayfa No:	5/5

gereken teknik altyapının uygunluğu gözlemlenir. Ayrıca görüntü netliği, ses kalitesi, bağlantının uygunluğu da bu test aşamasında değerlendirilir¹.

Görüşme kalitesinin belirlenen düzeyde tutulması amacıyla, toplantıya katılım için arka plan seslerinin minimum düzeyde olduğu, giriş çıkışları kontrol altında olan mekânlar tercih edilir.

Denetim esnasında bağlantıda kopma olması halinde platforma tekrar bağlantı denenmelidir. Bu durum başarılı olmaz ise denetim, HAK denetim ekibinin alacağı karar doğrultusunda alternatif platformlar yolu ile sürdürülebileceği gibi aynı platform üzerinden ileri bir tarihe ertelenebilir.

¹ Test esnasında platforma yukarıda tarif edildiği üzere test için gönderilen bağlantı üzerinden girilir.